УДК 657
Приходько К. К., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Сторожук Т. М.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та консалтингу
Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

ПРОЦЕДУРИ ПОВНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ключові слова: *консолідація, консолідована фінансова звітність, група, материнське підприємство, дочірнє підприємство.*

Нинішню світову економіку складно уявити без процесів зі злиття та поглинання, реорганізації та оптимізації структури холдингів. Консолідована фінансова звітність покликана забезпечити потреби користувачів у фінансовій інформації про діяльність групи, як про спільний суб'єкт господарювання. Тому дана тема є надзвичайно актуальна в сьогоденних реаліях, коли повсякчас з'являються нові виклики й запити суспільства.

Консолідація фінансових звітів – це комплексна процедура, яка спрямована на об'єднання та синхронізацію у майбутньому звітності, що подається окремими підприємствами єдиної групи [1]. Така процедура проводиться у випадках, коли потрібно отримати комплексні дані щодо фінансового стану та результатів діяльності консолідованих підприємств.

В теорії консолідації є поняття «група». Виходячи з нормативно-правових документів, група – це група юридичних осіб, що складається з підприємства, яке контролює інші підприємства (материнське підприємство), та всіх підприємств, які ним контролюються (дочірніх підприємств) [2]. Група може створюватися для того, щоб провести процедуру злиття кількох підприємств у єдиний холдинг. Також консолідація необхідна у разі, якщо одна компанія планує викупити велику частку іншої та у майбутньому виступати на ринку як контрольний учасник. Тоді материнська компанія здійснює контроль за іншими підприємствами, отримує право впливати на фінансову політику і не лише.

Дочірнє підприємство є контрольованим материнським підприємством за умови, що материнське підприємство має владні повноваження і має фактичну можливість для здійснення цих повноважень. Крім того, результати діяльності дочірнього підприємства безпосередньо призводитимуть до змін у складі і вартості активів, зобов'язань, власного капіталу материнського підприємства. Наявність прав захисту інтересів інвестора не є ознакою контролю [3].

Підготовкою консолідованої звітності займається, як правило, материнська компанія. Отриманий консолідований звіт дає можливість побачити об'єктивні та максимально точні дані інвесторам та керуючим. Вимога підготовки консолідованого звіту є цілком виправданою, оскільки лише за даними материнської компанії неможливо судити про реальне фінансове становище групи підприємств і, відповідно, реально оцінити можливу прибутковість інвестицій.

В Україні підприємства складають консолідовану фінансову звітність відповідно до норм діючого законодавства, або за національними або міжнародними стандартами.

До складу річної консолідованої фінансової звітності входять наступні форми:

- Консолідований баланс;
- Консолідований Звіт про фінансові результати;
- Консолідований Звіт про рух грошових коштів;
- Консолідований Звіт про власний капітал;
- Примітки до консолідованої фінансової звітності.

Існують ключові етапи консолідації фінансової звітності, які наведені нижче.

1. За кожним підприємством, яке входить до складу групи, готується окремий фінансовий звіт. Виявляються операції, які стосуються групи і можуть призвести до отримання прибутку чи збитків. Проводиться оцінка обсягу прибутків та збитків, які не були реалізовані.

2. Проводиться розрахунок гудвілу – ділової репутації.

3. Виконується консолідація капіталу по кожному підприємству у складі групи.

4. Здійснюється процедура оцінки та відокремлення неконтрольованої частки в активах та прибутку, яка розраховуються на дату фактичного злиття.

5. Складання консолідованих форм фінансової звітності.

Основні складності консолідації фінансової звітності полягають у тому, що необхідно відокремити внутрішньогрупові операції, попередити ризик повторного рахунку, який може призвести до штучного збільшення фінансових показників. «Методика складання консолідованої фінансової звітності та процес консолідації взагалі є досить складними та передбачають збір та обробку великої кількості обліково-економічної інформації, застосування прийому елімінування, здійснення розрахунку значної кількості показників тощо» [4 с. 140].

Метод повної консолідації застосовується для дочірніх організацій, які пройшли процедури придбання чи злиття. У даному випадку під консолідацію потрапляють всі активи учасників групи, а права меншості (неконтрольована частка) відображаються в пасиві консолідованого балансового звіту окремо. Група підприємств сприймається, як один економічний об'єкт, який здійснює господарську діяльність. «Повна консолідація (Entity concept) виходить з того, що група є єдиним економічним утворенням, при цьому консолідації підлягають всі чисті активи дочірніх компаній (пріоритет контролю над володінням), а права меншості відображаються в пасиві консолідованого балансового звіту. Варіаціями цього методу є метод придбання і метод об'єднання інтересів. Використовується для дочірніх підприємств, що утворилися в результаті або придбання, або злиття» [5]. При повній консолідації насамперед виключаємо із консолідованої звітності інвестиції материнської і дочірньої компанії. Коригування потрібно провести на дату придбання контролю.

Отже, консолідація не повинна зводитися до простого додавання аналогічних статей балансу. Процес консолідації передбачає цілий ряд спеціальних розрахунків, в результаті яких користувачі отримують правдиву та неупереджену інформацію про фінансово-майнове становище групи як єдиної економічної одиниці. «Вдосконалення складання консолідованої фінансової звітності повинно відбуватися на різних рівнях: на рівні держави, на рівні підприємства та у вищих навчальних закладах» [4 с. 141].

Список використаних джерел: 1. Акімова Н. С., Асваєт Азаден. Методичні підходи до трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ. *Проблеми економіки.* 2018. № 4. С. 286–293. **2.** Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996- XIV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення 7.11.2022 р.). **3.** Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text (дата звернення 4.11.2022 р.). **4.** Сторожук Т. М., Коротаєва І. Консолідація фінансової звітності: зарубіжний досвід та вітчизняні проблеми. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38. Частина 2. С. 137-142. **5.** Яцишин С. Р. Методика і технологія консолідованої фінансової звітності. *Ефективна економіка*. 2016. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5113.

УДК 657

Райська О. С., здобувачка вищої освіти групи ЗМОА-211
Науковий керівник: **Гливенко В. В**., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН ПІД ЧАС РЕМОНТУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ: КЛЮЧОВІ РИЗИКИ ТА КОНТРОЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ

Ключові слова: *військова техніка, ремонт, запасні частини, контроль, ризики, контрольні процедури.*

В умовах ведення бойових дій військова техніка зазнає особливо інтенсивного використання, що прискорює знос вузлів та агрегатів внаслідок їх особливо посиленої експлуатації. Окрім того, значна частина зразків військової техніки, якою укомплектовані Збройні Сили України (далі – ЗСУ), морально і фізично застаріла і також потребує постійного обслуговування. За таких обставин, на сьогодні особливої актуальності набуває питання її швидкого та якісного ремонту, який здебільшого полягає в заміні зношених запасних частин.